

СЛОВ'ЯНСЬКІ ТОПОНІМИ НА ТЕРИТОРІЇ ГРЕЦІЇ. VIII* (етимологічний коментар)

У статті запропоновано етимологічну інтерпретацію давніх слов'янських ойконімів на території середньовічної Греції. Як і в попередніх статтях цього циклу, тут ставиться мета відновлення первісної форми і структурної характеристики апелятивів, законсервованих в основах розглянутих назв населених пунктів.

Ключові слова: етимологія, праслов'янський, реконструкція, дериват.

Наведену нижче низку етимологій групи назв слов'янських поселень розпочинає значно спотворений в ідіомі автора документа ойконім, відзначений на території Делвинської області (окр. Маргарити) Γλαπουτζάρι (Макушев¹, 158). На наш погляд, існує значна ймовірність того, що в основі назви консервується ареально обмежене псл. **xlěbo-žerъ* (> схв. *hlebožder* «хлібоїд»; апелятив ексцерповано з Vasmer, 120). Така образна номінація знаходить підтримку в типологічно спорідненому лит. *Klaipėda* ~ лит. *kliėpas* «окраєць хліба» і *ėsti* «їсти», букв. — «місто-хлібоїд» (ЕССЯ, 8, 27). До цієї ж аналогії вдається М. Р. Фасмер, етимологізуючи віотійську назву Χλεμλοτσάρι, Χλεμλοτσάριον, проте для неї він пропонує читання **chľebopečari* «ті, хто випікає хліб» (Vasmer, 120). Гадаємо, що ці назви з більшою доказовістю пояснюються як запис псл. **xlěbožerъ*, ніж як **chľebopečari*. По-перше, відпадає потреба розглядати їх як синкоповану форму із втраченим складом (-ре-), існування якого довести складно, а по-друге, для **xlěbožerъ* існує реальне апелятивне підґрунтя в сербсько-хорватському словнику.

Форму Δερβετιστα (Епір, обл. Янинська, окр. Янинський; Гильфердинг, 289) слід читати як псл. **Dervetiti* — топонімізація плюральної форми слов'ян-

* Початок див.: *Iliadi O. I.* Слов'янські топоніми на території Греції (етимологічний коментар). I // *Linguistica slavica* : Ювілейний збірник на лшану Ірини Михайлівни Железняк / Відп. ред. В. П. Шульгач. — К., 2002. — С. 49–56 (I); Студії з ономастики та етимології. 2002 / Відп. ред. О. П. Карпенко. — К., 2002. — С. 112–116 (II); Студії з ономастики та етимології. 2003 / Відп. ред. В. П. Шульгач. — К., 2003. — С. 47–56 (III); Восточноукраинский лингвистический сборник. — Донецьк, 2004. — Вып. 9. — С. 37–42 (IV); Студії з ономастики та етимології. 2005 / Відп. ред. В. П. Шульгач. — К., 2005. — С. 45–51 (V); Мовознавство. — 2004. — № 5–6. — С. 83–86 (VI); Студії з ономастики та етимології. 2006 / Відп. ред. О. П. Карпенко. — К., 2006 (VII) (у друці). Див. ще наші праці: Праслов'янські суфіксальні похідні за даними балканської топонімії // Типологія мовних значень у діахронічному та зіставному аспектах. — Донецьк, 2002. — Вып. 6. — С. 140–144; Праслов'янські безсуфіксні імена за даними топонімії Балкан // *Studia germanica et romanica* : Інзем. мови. Зарубіж. літ. Метод. викл. — Донецьк, 2004. — Т. 1. № 2. — С. 67–73; Давня ономастика Балкан і реконструкція праслов'янської діалектної лексики // *Компаративістика і типологія у сучасній лінгвістичній науці: здобутки і проблеми: Матеріали III Міжнар. лінгвіст. семінару 11–14 червня 2004 р.* — Донецьк, 2004. — С. 193–198.

¹ Список скорочень див. у кінці статті.

ської особової назви **Dervet-itjь*, похідної від антропоніма **Derv-eta* ~ **dervo*, -*ese*. Останній належить до кола утворень типу **Smol-eta* (> друс. *Смолята* > *Смолятич* — патронім²) та ін. Балканськослов'янське **Derv-eta* має точний аналог у стп. *Drzewięta* (*Drewientha*, 1368 р.; SSNO, I/3, 532).

Нааявність сполуки графем -*ст*- замість очікуваної -*тс*- (мала би фіксувати результати йотації) свідчить про сприйняття незрозумілого автору документа слов'янського слова як такого, що належить до структур на -*ста* (= слов'ян. -*išče*). Слов'янська топонімія з цієї рисою широко репрезентована у грецьких джерелах.

Епірське *Γρεββενίτη* (Янинська обл., окр. Янина; Макушев, 158) свого часу правильно прочитувалося В. Макушевим як слов'ян. *Гребенитъ* (Макушев, 158), хоча при цьому дослідник не співвідносив топонім із певною лексичною групою. Між іншим, для нього існує буквальный відповідник у сербському апеллятивному словнику — ад'ектив *гребенит* «скелястий, з багатьма скелями» (Лавровский, 78) < **greben-itь* < **greby*, -*ene* (> макед. *гребен* «гребінь (гори)», «риф, підводна скеля» — ЭССЯ, 7, 112); сюди ж арум. *Grebenits* (наведено за: Vasmer, 30). Праслов'янська хронологія назви проблематична з ареальних міркувань, крім того, існує живе, активне апеллятивне підгрунтя у близькій південнослов'янській зоні.

Дещо інше пояснення словотвірної структури *Γρεββενίτη* і *Γρεββενίτιον* знаходимо у М. Фасмера, який пропонував для них і для романізованої форми *Grebenits* архетип **Grebenьсь* (Vasmer, 30), що видається сумнівним з огляду на сербський апеллятив.

Зерѣци (Епір, обл. Авлонська, окр. Преметський; Гильфердинг, 285) логічно читати як слов'ян. **Zьrьсь* ~ **zьrěti*, **zьr'q* «дивитися». Рефлекс структурно тождного апеллятива реально засвідчений у російських діалектах — *зрѣц* «свідок, очевидець; пройдисвіт» (СРНГ, 11, 349). Його агентивна семантика не може бути перешкодою для пояснення мотивів номінації згаданої назви, а отже, і для її етимології в цілому. Опорний апеллятив, імовірно, вживався у значенні, близькому до укр. діал. *прозір* «просвіт; [отвір у дахові для диму; просвіт між складеними колодами]», корінь якого пов'язаний із **zьrěti* на основі кількісно-якісного чергування кореневого голосного (ЕСУМ, 2, 280). Порівняймо ще з варіантним вокалізмом укр. **Зорець* (< **zorьсь*) > *Зорѣцький* — ручай, пр. Інгульця п. Дніпра (СГУ, 217), з іншою афіксальною частиною слов'ян. **О-зьrě-н-ьсь* > **Ὠρεάντιος*, 1327 р. (Vasmer, 214; без деталізації структури і співвідношення з певною апеллятивною лексикою).

У подібному топонімі *Зерѣτσι* (Епір, Арта) М. Фасмер убачає слов'ян. **Zarě -ǫje* ~ **rěka* «ріка», хоча при цьому він із долею сумніву припускає відбиття тут **Ezerьсь* ~ псл. **ezery* «озеро» (?) (Vasmer, 91). Важко не погодитись із логікою такого тлумачення, що спирається на співвідношення назви зі слов'янською гідрографічною номенклатурою, тому етимології М. Фасмера мають у цьому свої переваги. Проте все впирається у формальний бік, точніше — в графіку топоніма, яку важко ігнорувати і яка все-таки дає певні підстави для тлумачення обох форм у тому числі як слов'ян. **Zьrьсь*.

Видається доцільним розглядати назву *Καστρίτσι* (Морея, Ахая, окр. Патрський; Гильфердинг, 293) як **Kostrica*, пор. білоруський ойконім *Кострица* (кол. Могильов. губ.; Vasmer RGN, IV, 464), а також формально співвідносний апеллятивний матеріал на зразок схв. *кострица* «дрібна риб'яча кістка», друс. *кострица* «місце, де було багаття, місце, де лежать дрова для того, щоб виварювати сіль», укр. діал. *костри́ца* «якась трава» та ін. (ЭССЯ, 11, 162).

Κοῦδεσι (обл. Делвинська, окр. Делвино) В. Макушев прочитує як *Кудесы* (Макушев, 158). Ойконім репрезентує псл. **Kudo*, -*ese*, що у фахових досліджен-

² Див. про нього: Трубачев О. Н. В поисках единства. — М., 1992. — С. 142–143.

нях відновлюється на виключно східнослов'янському матеріалі плюс фонетично вторинний польський рефлекс (> друс. *кудесь* «чари, чаклунство», п. діал. *kudyś* «злий дух, диявол» та ін. (тільки рос. діал.) — ЭССЯ, 13, 83–84). Діалектне схв. *кудош* «порушник, винуватець» (там же) може виявитися дериватом із формантом *-ош* від основи **kud-*, тому однозначно зараховувати його до вказаної праформи, як нам видається, проблематично. Отже, у цій назві проглядає ще одна вузька ізолекса, що оминає південнослов'янські мови, пов'язуючи давні слов'янські діалекти Греції безпосередньо з ідіомами східних і західних слов'ян. Стосовно інших випадків онімізації апелютивів з основою **kud-* пор. рос. *Кудо* — озеро в колишній Псковській губ. (ЭССЯ, 13, 83), варіантне за вокалізмом *Чудца* — населений пункт (кол. Костром. губ.; Vasmer, X, 173) < **Cud-ьca*.

Деталізуючи особливості структури слов'янської лексеми, записаної як *Коубеси*, слід відзначити, що тут наявне певне інноваційне (у межах праслов'янської доби) граматичне переоформлення, подібне до рос. діал. *кудесь* «чаклунство» і, очевидно, п. діал. *kudyś* (ЭССЯ, 13, 83) < **kudoś*, тобто — **kudesь*, власне, — наслідок переходу іменника з парадигми відмінювання на приголосний (*s*-основа) до відмінювання на *-ї*.

Кюракалітца — поселення в Епірі (обл. Янинська, окр. Гревенський; Гильфердинг, 288), у назві якого ймовірно вбачати псл. **Kьrakalica*. Топонім утворено на базі апелютива, похідного на *-ica* від основи **кьрак-аl-*, що, в свою чергу, дериваційно залежить від іменника **кьракъ* / **кьрака* (> укр. діал. *крак* «гілка», рос. діал. *крак* «кущ»³, укр. діал. *рак* «одне з кількох дерев, що виростають із спільного кореня» (Никончук, 86) < **крак*, карп. *к'рака* «термін у групі лексики лісосплаву на позначення якості деревини»⁴). Пор. ще варіантний дериват **кьрак-аl-ica*, репрезентований в укр. ойконімі *Кракатици* (кол. Херсонськ. губ.; Vasmer RGN, IV, 507).

Серед похідних від основи **кьрак-* пор. ще **кьрак-ьl'a* > укр. діал. поліс. *'ракл'а*, *'рагл'а* «одне з кількох дерев, що виростають із спільного кореня» (Никончук, 86) — форма зі зруйнованим анлаутом *кр-* > *р-* і результатом діалектного розвитку етимологічного (**k*) > *к* > *g*. Таким чином, на поліській території зберігається словотвірна пара **кьракъ* > **кьрак-ьl'a*.

Назва *Λάβδανη* (Авлонська обл., окр. Погоняне; Макушев, 158) являє собою спотворене метатезою (іноді трапляється у грецьких записах слов'янської ономастики) первісне **Báλδανη* чи **Bládανη* < **Volděne*. Топонім сформувався на основі назви осіб за місцем проживання, тобто **vold-ěne* — це «мешканці території, що називається **Voldь* / **voldь*». При цьому основа **Vold-* репрезентує *d*-детермінативацію іє. **dol-* «крутити»⁵. Географічні назви, мотивовані апелютивами зі значенням «щось нерівне, зігнуте» — явище поширене в ономастичній лексиці.

Розглянемо ще декілька прикладів ексклюзивних зв'язків топонімії давніх слов'ян Греції з північнослов'янським ареалом, зокрема з діалектним словником російської мови. Перший репрезентований назвою *Λοσνά* (Морея, Лаконія, окр. Ітільський; Гильфердинг, 296), яка відтворює псл. **Losьna*. Балканський топонім

³ Матеріал узято з праці: Шульгач В. П. Праслов'янський гідронімний фонд (фрагмент реконструкції). — К., 1998. — С. 144.

⁴ Манивчук В. В. Лексика лесоразработок в украинском языке (на материале говорів карпатского ареала): Автореф. дис. ... канд. филол. наук. — К., 1977. — С. 5.

⁵ Про форми з іншим поширенням кореневої основи іє. **dol-* / **dol-*, відбиті у слов'янських топонімах грецького ареалу, див.: Іліаді О. І. Слов'янські топоніми на території Греції (етимологічний коментар). І. — С. 49–50; Іліаді О. І. Із слов'янської гідронімії. II: укр. *Велика Волба*, *Мала Волба* // Acta onomastica. — Praha, 2004. — Roč. 45. — S. 7–11. Про рефлексі псл. **ьр-* в ономастичному словнику див.: Казлова Р. М. Беларуская і славянская гідронімія. Праславянскі фонд. — Гомель, 2002. — Т. 2. — С. 8–19.

має відповідник в рос. *Лосно* — населений пункт у колишній Псковській губ. (Vasmer RGN, V, 217) < **Лосьно* — топонімізований ад'єктив на -н- ~ діал. *лосьий* «про воду, море: рівний, тихий, спокійний» та ін. (тільки російський матеріал), що сягають **лосъ(ь)* (ЕССЯ, 16, 91). Отже, обидві назви вказують на різні парадигматичні варіанти прикметника **лосъль(ь)*, похідного від **лосъ(ь)* (по-іншому, як відбиття слов'ян. **лосъна* ~ **loza* «лоза», схв. *Lozna, Lozno* та ін. див.: Vasmer, 170).

Другий приклад представлений назвою Μεσοβούνη (Янинська обл., окр. Янина; Макушев, 158), яка вказує на псл. діал. **Medjevъль(ь)* на стадії результату йотації зубного, тобто — **Межевъль(ь)*. Графема σ тут використана в нетиповій функції, оскільки слід було б очікувати ζ (пор., наприклад, Μρίσνα = **Mrěžna* ~ ст.-сл. мрѣжа «риболовецька мережа» — Vasmer, 220); причиною цього, скоріше за все, був помилковий запис. Стосовно нотації слов'янського о грецьким диграфом ου пор. Γουριάνιστα = слов'ян. **Gorjanište* (Vasmer, 29).

За походженням топонім Μεσοβούνη — ад'єктив, похідний від ад'єктивної основи **medjevъ(ь)* «межевий», пор. аналоги поза межами Балкан: рос. *Межевня* — ойконім (кол. Пермськ. губ.; Vasmer RGN, V, 500), (похідне) укр. *Межевник* — гідронім (бас. Дніпра; ОКУМ).

Μπεσιότι (обл. Авлонська, окр. Авлонський; Гильфердинг, 285), що консервує псл. **объ-šьstь, -i* — дієприкметник на -t- від дієслова **объšьsti* (~ *šьd- / **ход-* «ходити»), оформлений як іменник з і-основкою; пор. варіантні структури: *šьstь (> ст.-сл. шьстть — партиципійум від безпрефіксного дієслова; на основі дієприкметника утворилося шьстник «подорож»), **po-šьstь* (> слн. *pošásti*)⁶. Фактично в аналізованому топонімі відбилосся — **Ομπεσιότι*. Наявність редукованого після -b- чітко підтверджується літерою ε. Стосовно мотивації назви населеного пункту апелятивом, співвідносним з дієсловом із семантикою «ходити», пор. укр. діал. *обихідка* «хата без огорожі», *обиходи* «те, що належить до мастки і його межі» (ЕСУМ, 4, 134).

Ντόλιτζι (Дельвинська обл., окр. Маргарити; Макушев, 158). Ідеться про запис псл. **Дотьсь* ~ слн. *dōtes* < *dōt* (Bezljaj, I, 107), рос. діал. *дōмец* — демінутив до *дом* (Даль, I, 465), укр. діал. *домець* «палац» (ЕСУМ, 2, 91). Стосовно типології номінації порівняймо російську назву населеного пункту *Домик* (кол. Новгород. губ.; Vasmer RGN, III, 71). Правомірність розгляду топоніма саме як псл. **Дотьсь* зумовлена регулярністю позначення грецькими ντ і α слов'янських d і o, пор. Ντόλιανη, Δολιανή (Епір, обл. Янинська) = слов'ян. *Doljane* (Vasmer 44).

Ομπρά (Морея, Мессинія, окр. Олімпійський; Гильфердинг, 295), на нашу думку, прочитується як **Ο(b)-bъra*, пов'язане з відповідною префіксальною формою щодо **bъrati* «нести, брати» (пор.: схв. *ōbrati* «зібрати, обібрати (плоди, листя)», друс. *ovrati* «зібрати; зняти (врожай з поля)» — ЕССЯ, 26, 129–130). На інших територіях відповідниками цієї назви виступають п. *Obra* — давнє місто в Познанському воєводстві (Linde, 3, 406), ріка, ліва притока Варти (SG, VII, 343), притока Одери (Szulowska, Wolnicz-Pawłowska, 191) ~ рос. діал. *ōбра* «невелика мережа, якою ловлять рибу вздовж берега, там де зарості очерету» (СРНГ, 22, 189) < *«те, чим беруть рибу», яке, наскільки нам відомо, ще не було об'єктом етимологічного аналізу. Порівняймо ще дериват з іншим префіксом і кореневим вокалізмом **jъz-bora* (~ **jъzbъrati*, **jъzberq*), законсервований у слц. *Zbora* — місцева назва (Petrov, 74).

Ούγγρα (Еллада, Віотія, окр. Фівський; Гильфердинг, 293) відтворює топонімізацію, вірогідно, ареально обмеженого **qъgra* ~ **qъгль* «кут» (~ лат. *angulus*, гр. ἀγκύλος «кривий» та ін., похідні від іє. **ang-* «кривий» — Фасмер, IV, 145). Псл. **qъgra* утворює изоглосу з рос. *Угра* — населені пункти (кол. Смолен. губ.; Vasmer RGN, IX, 264), ст. рос. *Угра* — ріка (бас. Десни; КБЧ, 101), п. *Wegra* —

⁶ *Нахтигал Р.* Славянские языки / Пер. со словен. Н. М. Елкиной; под ред. и с предисл. проф. С. Б. Бернштейна. — М., 1963. — С. 142.

гідрооб'єкт у басейні Вісли (Szulowska, Wolnicz-Pawłowska, 313), а також із мадяризованою слов'янською місцевою назвою *Ugra* (Petrov, 111) на території Угорщини.

Так само, як і словотвірна структура **qǫǫľ*, структура згаданого **qǫǫra* пояснюється не на слов'янському ґрунті, а на індоєвропейському, оскільки обидві форми були успадковані праслов'янськими діалектами з доби спільноіндоєвропейського мовного стану, тобто досить імовірно відновлення на підставі псл. **qǫǫra* іє. **ang-ūr- ~ *ang-ūl-⁷*.

На нашу думку, неточністю запису слов'янської форми пояснюється Пѣрсева — поселення в Мореї (Еліда, окр. Елейський; Гильфердинг, 294), за яким стоїть Пѣрстева = **Pьrstьna* — субстантивований прикметник жіночого роду, похідний від **pьrstь*, пор.: болг. *прѣст* «перекопана, перерита земля», *прѣстен* — ад'єктив, похідний від *прѣст* та ін. (БЕР, 5, 829). Щодо відбиття ад'єктивної основи в топонімії пор. п. *Piersna* — населений пункт у Фриштатському повіті (SG, VIII, 99).

В основі слов'янського ойконіма Пліотца (обл. Авлонська, окр. Авлону; Макушев, 158) збереглося псл. **pl'ut-ьca* (на м'якість плавного вказує *ь*, що часто вводилося для позначення палатальної вимови того чи іншого сонанта). Наведена лексема — суфіксальний дериват від основи, варіантної за вокалізмом щодо псл. **pluta* (> болг. *плѹта* «корок, кора дуба, з якого виробляються короки», схв. *плѹта* «т. с.»; у БЕР, 5, 367 зазначається, що **plutā* — похідне з іменним суфіксом *-tā*, який оформлював девербативи), і обидві основи репрезентують старий дісприкметник на *-t-* від іє. **pleu-* / **plou-* «плисти, лити». Пор. ще з іншою суфіксацією **plut-ьсь* > слн. *plútec, -tca* «корковий дуб» (Bezljaj, III, 62).

Оскільки базові апелятиви сформувались у словотвірному гнізді з дієслівною семантикою «плисти, лити», логічно припустити, що в основі номінації був певний специфічний термін народної географічної номенклатури, і цей апелятив підкреслював ознаки гідрооб'єкта, біля якого знаходилося поселення. Тому не виключено, що ойконім вторинний стосовно незасвідченого гідроніма, тим більше, що рефлeksi **pleu-t-* / **plou-t-* (точніше — варіант зі ступенем редукції апофонії **plū-t-*) закріпились у гідронімії, пор., наприклад: п. *Pleca* (бас. Одри; Szulowska, Wolnicz-Pawłowska, 205), (германізована форма *Pletzitz* — озеро в Костерському повіті (SG, VIII, 261) < **Plūt-ьca* / **Plūt-ьсь*. Щодо «водної» семантики пор. генетично тотожне нім. *Flut* «паводок» ~ **plō(u)-* (ESJS, 11, 662).

Побла — слов'янське поселення на території Делвинської області (окр. Філіати; Макушев, 158). У топонімі консервується псл. діал. **ro-ьvla*, варіантне стосовно **o(b)-ьvl-* (> схв. *ōbaō, ōbal* «круглий» — сполучення префікса **o(b)-* з рефлексом іє. **ǫel-* «повертати, вертити; валяти, катати») у ступені редукції ~ лит. *arvalus* «круглий», лтс. *apals* «т. с.» — Skok, II, 535).

Завершує ряд реліктових географічних назв Σεράνι (Авлонська обл., окр. Белград; Макушев, 158), яке відтворює псл. **Sedmanь*. Ідеться про лексико-семантичне похідне на базі відповідного апелятива, утвореного від основи числівника **sedmьjь* «сьомий», пор. реалізацію у східнослов'янській топонімії деривата з іншим формантом — **Sedm-унь⁸*. Наведена форма вказує на результат спрощення групи *dm > m*. За межами Балкан буквальных відповідників ойконіму зібраний на сьогодні матеріал не засвідчує.

Отже, всі розглянуті архаїчні слов'янські лексеми, відображені у грецьких документах, разом з іншими формами, що вже були об'єктом етимологічного

⁷ Стосовно суфіксальних дериватів від основи **qǫ-* див.: Шульгач В. П. Знач. праця. — С. 91.

⁸ Див.: Шульгач В. П. К реконструкции праславянского лексического фонда: производные на **-унь* (на основе ономастического материала «Новгородских писцовых книг») // Студії з ономастики та етимології. 2003 / Відп. ред. В. П. Шульгач. — К., 2003. — С. 79.

аналізу, характеризують самотність ідіомів давнього слов'янського населення Греції, іноді демонструючи зв'язки тільки з лексикою якоїсь однієї з гілок слов'янської мовної групи.

УМОВНІ СКОРОЧЕННЯ

- БЕР — Български етимологичен речник / Съст. В. Георгиев, Ив. Гълъбов, Й. Заимов, Ст. Илчев та ін.— София, 1971–2002.— Т. 1–6.
- Гильфердинг — *Гильфердинг А.* История сербов и болгар // *Гильфердинг А.* Собрание сочинений.— СПб., 1868.— Т. 1.— 533 с.
- Даль — *Даль В. И.* Толковый словарь живого великорусского языка.— М., 1955.— Т. 1–4.
- ЕСУМ — Етимологічний словник української мови : В 7 т. / За ред. О. С. Мельничука.— К., 1982–2003.— Т. 1–4.
- ЭССЯ — Этимологический словарь славянских языков : Праслав. лекс. фонд / Под ред. О. Н. Трубачева.— М., 1974–2005.— Вып. 1–32.
- КБЧ — Книга Большому Чертежу / Под ред. К. Н. Сербиной.— М. ; Л., 1950.— 228 с.
- Лавровский — *Лавровский П.* Сербско-русский словарь.— СПб., 1870.— 806 с.
- Макушев — *Макушев В.* Исторические разыскания о славянах в Албании в средние века.— Варшава, 1871.— 215 с.
- Никончук — *Никончук М. В.* Ендемічна лексика // Київське Полісся (Етно-лінгвістичне дослідження).— К., 1989.— С. 83–96.
- ОКІУМ — Ономастична картотека Інституту української мови НАН України.
- СГУ — Словник гідронімів України / Ред. колегія: А. П. Непокупний, О. С. Стрижак, К. К. Цілуйко.— К., 1979.— 780 с.
- СРНГ — Словарь русских народных говоров / Под ред. Ф. П. Филина и Ф. П. Сороколетова.— Ленинград ; СПб., 1966–2003.— Вып. 1–37.
- Фасмер — *Фасмер М.* Этимологический словарь русского языка / Пер. с нем. и доп. О. Н. Трубачева.— М., 1986–1987.— Т. 1–4.
- Bezljaj — *Bezljaj F.* Etimološki slovar slovenskega jezika.— Ljubljana, 1976–1995.— Knj. 1–3.
- ESJS — *Etymologický slovník jazyka staroslověnského.*— Praha, 1989–2004.— Č. 1–12.
- Linde — *Linde S. B.* Słownik języka polskiego.— Lwów, 1854–1860.— Т. 1–6.
- Petrov — *Petrov A.* Národopisna mapa Uher podle úředního lexikonu osad z roku 1773.— Praha, 1924.— 133 s.
- SG — *Słownik geograficzny Królestwa Polskiego i innych krajów słowiańskich.*— Warszawa, 1880–1902.— Т. 1–15.
- Skok — *Skok P.* Etimologijski rječnik hrvatskoga ili srpskoga jezika.— Zagreb, 1971–1974.— Knj. 1–4.
- SSNO — *Słownik staropolskich nazw osobowych / Pod red. W. Taszyckiego.*— Wrocław etc., 1965–1985.— Т. 1–7.
- Szulowska, Wolnicz-Pawłowska — *Szulowska W., Wolnicz-Pawłowska E.* Nazwy wód w Polsce. Część I. Układ alfabetyczny.— Warszawa, 2001.— 337 s.
- Vasmer — *Vasmer M.* Die Slaven in Griechenland.— Berlin, 1941 (= *Abhandlungen der Preußischen Akademie der Wissenschaften.*— 1941.— N 12).— 350 s.
- Vasmer RGN — *Russisches geographisches Namenbuch / Begr. von M. Vasmer.*— Wiesbaden, 1962–1980.— Bd 1–10.

O. I. ILIADI

SLAVONIC TOPONYMS IN TERRITORY OF GREECE. VIII (the etymologic comment)

In the article is proposed an etymologic interpretation of ancient Slavonic toponyms in the territory of medieval Greece. As in previous articles of this circle in this one the aim of reconstructing of original form and structural characteristics of appellatives that were conserved in stems of settled places names is raised.

Key words: etymology, Old-Slavonic, reconstruction, derivat.